

Demokratisk Fællesliste, Enhedslisten og SF's budgetforslag 2022, Kalundborg kommune

- Uddybning af hensigtserklæring nr. 5

FOREBYGGENDE INDSATS

Der er en direkte fødekæde til Voksenspecialenheden fra generelle sociale problemer i kommunen fra folkeskolen og til mange unge uden job og uddannelse, udgifterne vokser og vokser.

Kalundborg Kommune overførte i 2018 - 19 millioner kroner i budgetunderskud alene fra Voksenspecialenheden. 15 medarbejdere blev afskediget. I 2019-regnskabet var der overskridelser på socialområdet med 13,2 millioner kroner. Nu er der samlede forventede merudgifter i 2021 på 13,4 mio. kr. Voksenspecialenheden oplever en stadig stigning i antallet af særligt dyre enkeltsager. Den dyreste sag forventes i 2021 at bevirke en udgift på 4,0 mio. kr. og samlet set udgør de 4 dyreste sager alene en udgift på 13,9 mio. kr. Samtidig har det i 2021 på nuværende tidspunkt været nødvendigt at bevilge tillægstakster for 3,9 mio., fordi borgere i perioder eller blivende, ikke kan rummes i nuværende tilbud.

Figur 1 – Søgning til forsorghjem og krisecentre 2015 – 2021

En væsentlig stigning i søgningen til forsorghjem og krisecentre allerede fra 2019 og igen i 2021, pga. øget vold i hjemmet, stigning i æresrelaterede konflikter og hjemløshed, primært på baggrund af den sociale isolation, som Corona-krisen har medført. Det forventes ikke at være muligt, at opnå en reduktion i antallet af sager i 2021.

Voksenspecialenheden kunne i 2020 konstatere en øget tilgang af sager fra Børn og Familie, som det ikke var muligt at budgetlægge. Samtidig er den demografiske udvikling, særligt på ungeområdet, markant anderledes end det generelle befolkningstals udvikling. Kalundborg Kommunes befolkningsprognose viser et fald i antallet af unge, men Voksenspecialenheden oplever en øget tilgang og stadig stigende udgifter.

Udviklingen er ikke enestående for Kalundborg Kommune, hverken hvad angår antallet af sager, eller den øgede kompleksitet og dermed øgede udgifter. Det betyder at der for 2022 og frem, må forventes stigende udgifter til ungeområdet.

Voksenspecialenheden effektiviserede i 2020 for 11,5 mio. kr. og forventer at kunne hente 9,1 mio. kr. i 2021 ved hjælp af de økonomiske fokusområder. Det bliver dog sværere og sværere at opnå effektiviseringer i den størrelsesorden år for år og der kan derfor ikke forventes det samme niveau i fremtiden. Det er Voksenspecialenhedens anbefaling at der i budgettet for 2022 vedtages økonomiske fokusområder for i størrelsesordenen 3 – 4 mio. kr.

I forbindelse med analysen på ungeområdet i 2020, er det muligt at forudsige 2022 mere præcist, men jo længere vi kommer frem i tiden, jo sværere bliver det at forudsige udgiftsniveauet år for år. Sagerne optages i overdragelsesregi fra den unge er 16 år og opefter. Derfor er Voksenspecialenheden kun bekendt med et fåtal af de borgere, som skal overgå i 2024 og 2025. Det er muligt at komme med et forsigtigt skøn for 2023, men det er ikke muligt at angive et beløb i de yderste overslagsår.

Demografipuljen udgør 9 mio. kr. og hvis den anvendes fuldt ud, vil merforbruget udgøre 4,4 mio. kr. i 2021 og 8,3 mio. kr. i 2022.

I forbindelse med fordelingen af budgettet, er det hvert år nødvendigt at efterjusterer BUM områderne hos egne udførere, så det sikres at indtægter og udgifter modsvarer hinanden. Det betyder at der skal foretages nogle tekniske rettelser, som påvirker Voksenspecialenhedens budget, enten som et mindre eller større bevillingsbehov. I tidligere år har disse tekniske korrektioner været indeholdt som en del af det forbrug, som Voksenspecialenheden er kommet ud ved regnskabsårets afslutning. For at skabe gennemsigtighed i økonomien og styringen, bliver effekten af disse korrektioner fremover opgjort til behandling i budgetbehandlingerne.

Ovenstående er skrevet ud fra budgetmaterialet om Voksenspecialenheden.

ANALYSE AF KALUNDBORG KOMMUNES FOLKESKOLER – ELEVERNES SOCIOØKONOMISKE BAGGRUND – DELUNDERSØGELSE 2 – 2021

Ved læsning af *Analyse af Kalundborg Kommunes folkeskoler – Elevernes socioøkonomiske baggrund – Delundersøgelse 2 – 2021* udarbejdet af VIVE – Viden til Velfærd Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, kan det konstateres, at allerede i Folkeskolerne er der tydelige tegn på, der forsat er borgere som senere vil få brug for service fra Voksenspecialenheden.

”Sammenlignet med resten af landets folkeskoler har 9. klasse-eleverne på folkeskolerne i Kalundborg Kommune en socioøkonomisk baggrund, som potentielt giver dem et dårligere udgangspunkt for at få gode afgangskarakterer.”

Og videre, citater fra analysen:

”Deres forældre har således et markant lavere uddannelsesniveau, lavere indkomster og mindre tilknytning til arbejdsmarkedet. Eleverne fra Kalundborg Kommunes folkeskoler er desuden karakteriseret ved, at færre af dem kommer fra hjem med et samboende par, flere har modtaget specialundervisning, flere har udviklings- eller adfærdsforstyrrelser, og flere har indlæringsvanskeligheder. Forskellene er desuden for alle forhold substantielle og statistisk signifikante. I forhold til resten af landet er der imidlertid en lavere andel af eleverne i Kalundborg Kommunes folkeskoler, som har ikkevestlig baggrund.”

”Lærerne i Kalundborg Kommune har væsentligt mere kontakt med forældrene end landets øvrige lærere baseret på deres svar i følgeforskningen vedr. folkeskolereformen. Lærerne i Kalundborg

kommunikere således oftere med forældrene om elevernes trivsel, sociale forhold, lektier og faglige resultater.”

Nogle hovedkonklusioner, citater fra analysen:

”9. klasse-eleverne på Kalundborg Kommunes folkeskoler har dårligere socioøkonomiske forudsætninger for at opnå gode karakterer ved afgangseksamen sammenlignet med elever fra andre folkeskoler i Danmark.

Forældre til 9. klasse-elever på folkeskolerne i Kalundborg har et signifikant kortere uddannelsesniveau, lavere indkomster og mindre tilknytning til arbejdsmarkedet sammenlignet med forældre til 9. klasse-elever på andre folkeskoler i Danmark.

En lavere andel 9. klasse-elever på folkeskolerne i Kalundborg Kommune kommer fra hjem med samboende par, flere har modtaget specialundervisning, flere har udviklings- eller adfærdsforstyrrelser, og flere har indlæringsvanskeligheder sammenlignet med 9. klasse-elever på andre folkeskoler i Danmark.

I forhold til resten af landet er der imidlertid en lavere andel af eleverne i Kalundborg Kommunes folkeskoler som har ikke vestlig-baggrund. Dette er det ene af de undersøgte forhold hvor vi ser en signifikant forskel der peger i retning af at eleverne i Kalundborg har bedre forudsætninger i landets øvrige kommuner.

9. klasse-eleverne på Kalundborg Kommunes folkeskoler adskiller sig signifikant fra eleverne i fri- og privatskoler i Kalundborg og har dårligere forudsætninger for at opnå gode afgangskarakterer. 9. klasse-eleverne i folkeskolen i Kalundborg har forældre med kortere uddannelser, mindre indtægt og mindre tilknytning til arbejdsmarkedet end forældrene til fri- og privatskoleeleverne i Kalundborg. Færre elever kommer desuden fra hjem med samboende par, flere af fædrene har psykisk sygdom og flere har ikke-vestlig baggrund. Eleverne i folkeskolen har desuden flere udfordringer og modtager i højere grad særlige ydelser får imødekomme disse sammenlignet med eleverne i fri- og privatskolerne.

Vi finder stort set de samme forskelle mellem folkeskoleelever og fri- og privatskoleelever i Kalundborg, som når sammenligner folkeskoler med fri- og privatskoler i resten af landet - forskellene mellem skoletyper er dog generelt noget større i Kalundborg Kommune.” Citater slut.

ANALYSE AF UNGEINDSATSEN I KALUNDBORG KOMMUNE APRIL 2021

Nedenstående er citater fra analysen:

”Kalundborg Kommune har sammenlignet med de øvrige kommuner i Region Sjælland et efterslæb i form af en relativt høj andel unge, der kun har grundskolen som højeste uddannelsesniveau. Analysen peger på, at efterslæbet starter tidligt, som følge af, at færre unge i Kalundborg Kommune overgår til en ungdoms- eller forberedende uddannelse direkte efter grundskolen. 42 pct. af de unge går direkte videre, hvor det er 48 pct. i Region Sjælland. Også 15 måneder efter færdiggørelse af grundskolen, er der færre unge, der er tilmeldt en uddannelse, end det ses i andre kommuner i Region Sjælland. Med andre ord kommer de unge sent i gang og får ikke indhentet efterslæbet.

FGU'en er på en række områder kommet godt fra start. Der er relativt mange unge i forløb, aktivitet har været høj fra start, og de unge er overordnet godt tilfredse med FGU-forløbet. Dette selvom det har været en stor omstillingsproces for skolen af etablere uddannelsen.

Frafaldet er imidlertid højt blandt Kalundborgs deltagere i FGU. 25 pct. af de igangsatte forløb for Kalundborgs unge afbrydes inden afslutning, hvor det er 15 pct. for unge fra andre kommuner i Region Sjælland.

Tabel 7.2: Grupper af unge ydelsesmodtagere i Kalundborg, 2020

Visitation	Andel	Udvalgte Kendetegn	Særlige risikofaktorer
 Jobparat	29 %	80 % er over 25 år 51 % er kvinder 72 % har dansk oprindelse	13 % har under 02 i karaktergennemsnit i dansk og matematik 56 % er tidligere frafaldet en uddannelse, og ud af dem er 58 % frafaldet en uddannelse 2 eller flere gange 46 % har været på offentlig forsørgelse i mere end 1 år
 Uddannelsesparat	24 %	42 % er over 25 år 57 % er kvinder 81 % har dansk oprindelse	20 % har under 02 i karaktergennemsnit i dansk og matematik 78 % er tidligere frafaldet en uddannelse, og ud af dem er 66 % frafaldet en uddannelse 2 eller flere gange 35 % har været på offentlig forsørgelse i mere end 1 år
 Aktivitetsparat	47 %	58 % er over 25 år 47 % er kvinder 90 % er med dansk oprindelse	19 % har under 02 i karaktergennemsnit i dansk og matematik 69 % er tidligere frafaldet en uddannelse, og ud af dem er 48 % frafaldet en uddannelse 2 eller flere gange 79 % har været på offentlig forsørgelse i mere end 1 år

For de uddannelsesparate og de aktivitetsparate er psykiske problemer er den mest markante og udbredte barriere (ikke vist). Hele 32 pct. af de uddannelsesparate og 61 pct. af de aktivitetsparate vurderes således at have psykiske problemer, som påvirker deres mulighed for at komme i job eller uddannelse.

I dette afsnit ses der nærmere på uddannelsesparate unge på uddannelseshjælp. Der kigges blandt andet på, hvilke barrierer og styrker målgruppen har i forhold til uddannelse og job samt indsats-behovet.

Hovedresultaterne er:

Blandt de jobparate unge er der en større andel end i Region Sjælland, som ikke har 02 i dansk og matematik.

96 pct. af de uddannelsesparate unge har forskellige typer af barrierer for at komme i uddannelse. Den mest udbredte barriere er psykiske problemer, som 32 pct. af de uddannelsesparate vurderes at have.

De primære barrierer for de uddannelsesparate tæt på job er manglende motivation for uddannelse og psykiske problemer. Sammenlignet med uddannelsesparate tæt på uddannelse ønsker de i mindre grad at tage en uddannelse, de er mindre optimistisk vedr. sine uddannelsesmuligheder. De uddannelsesparate længere fra job og uddannelse er sammenlignet med de to øvrige profiler i højere grad kendetegnet ved i større grad at have psykiske eller fysiske problemer og en større andel har misbrugsproblemer.

For de uddannelsesparate unge peges der samlet på, at den primære indsats der skal til for at få flertallet af uddannelsesparate unge videre mod job eller uddannelse er uddannelsesmotiverende forløb, herunder kompetenceafklaringsforløb med fokus på uddannelsesvalg og snusepraktik ift. uddannelsesvalg." Citater slut.

REFLEKSION OG VURDERING

Økonomien strammer til i vores kommune. Nogen får ikke en uddannelse, en af grundene kan jo være, at de allerede som barn ikke fik den støtte som de burde have.

Mentorordning er et rigtig godt værktøj. Intet menneske lærer af at se eller få at vide hvordan de skal gøre. Sådan et mentorarbejde skal udføres af socialpædagoger. Kalundborg kommunes ansatte har meget travlt med at dokumentere og at sætte mennesker i kasser. Mennesker har forskellige behov og de er også sådan indrettet at de ikke har brug for den samme hjælp.

Når det handler om mentorforløb, så skal man være opmærksom på at mennesker ikke bliver "rykket" fra den ene dag til den anden. Sådan et projekt kan vare over en længerevarende periode. Der er unge mennesker som på et tidspunkt kommer lidt ud af en gal vej og så kan det være at man skal genoptage samarbejdet med dem. Der er unge mennesker som har svært ved at få job. Der er mange unge mennesker som bliver tabt i skoleforløbet. Hvis man har meget at tænke på, sociale problemer, så kan man have svært ved at lære noget. De unge mennesker kan ikke modtage undervisning eller indlærer hvis de har alle mulige andre ting at slås med og det er svaret på de mange som dumper i afgangsklasserne.

Der er også mange unge mennesker som har psykiske problemer. I den sammenhæng kan man ikke behandle noget man ikke ved hvad er. Det kan undrer, at man bliver ved med at skære på personalet i Voksenspecialenheden og dermed på serviceniveauet. Samtidig er der ledende politikere der undrer sig over, at der er flere der skal have hjælp af Voksenspecialenheden. Der er mennesker der ikke får den hjælp de skal have, det bliver deres problem jo ikke mindre af.

Så er der Coronakrisen med øget pres på misbrugscenter og forsorgshjem og flere der bliver hjemløse, og det knager i de små familier og så kommer der noget ekstra oveni som den sociale isolation og angsten i forbindelse med Corona. Der er noget man ikke kan tackle og så kan det ikke gå ud over ens partner. Det kan både være manden eller konen som jo kan være udadreagerende og det går også ud over børnene, det bliver en meget usikker opvækst man får.

Man skal styrke hele familien og støtte dem, måske bare med at være familie. Det er ikke en let ting og hvis man skal smøre madpakker og meget andet som man ikke har overskud til og hvad man nu ellers kræver af en helt almindelig familie.

Der er ikke tid til at gå i dybden i det socialpædagogiske arbejde, at kunne yde den pædagogiske indsats som man i virkeligheden ser der skal til. Når man så bliver ved med at skære ned og forlanger mere effektivitet og mere dokumentation også om effekten af indsatsen og man skal lave nogle modeller for hvordan man dokumenterer det, så bliver det meget svært også at lave sit arbejde.

En socialpædagogisk indsats er jo ikke noget man kan måle her og nu, heller ikke på tre uger ej heller over et halvt år. Det kan tage lang tid. Det kræver et tillidsforhold til de mennesker der skal hjælpe og det tager tid at bygge sådan et tillidsforhold op. I årevis har man skåret ned og så undrer politikerne sig over, at der bliver flere og flere mennesker med sociale problemer. Det er ikke kun her hos os i Kalundborg det er også alle mulige andre steder i landet.

AFSLUTNING OG FORSLAG

Der er således en klar og tydelig udvikling der løbende vil føre til flere og flere udgifter til Voksenspecialenheden. De gør et flot stykke arbejde, men det er svært at se hvordan de kan ændre ret meget, med de sociale problemer vi har i kommunen.

Derfor søges der i Finansministeriet brug af kommunens egne midler til en indsats og dermed går vi ud over servicerammen for at finansiere en forebyggende indsats.

Det handler om ansættelse af mentorer der i praksis har kontakt til og hjælper borgere med kontakt til voksenspecialenheden ved en aktiv og fysisk tilstedeværelse.

En kontinuerlig forbyggende indsats er det der virker. Tidligt – allerede i skolens yngste klasser vil kostbar tid være gået tabt hvis ikke der er en tidlig social indsats.

En karismatisk lærer, en `voksen` person, en der kan sine fag, en person med gode pædagogiske kompetencer og først og fremmest en naturlig autoritet, kan hjælpe. En sådan lærer `ser` det pågældende barn, interesserer sig for det, stræber efter at styrke dets selvfølelse og først og fremmest har modet til at fortælle barnet, hvad der er rigtigt og hvad der er forkert. Dette er også en grund til at foreslå en to-lærerordning / en ordning med en pædagog og en lærer i de første klasser I socialpsykiatrien, hvor mange personer udgør målgruppen i Voksenspecialenheden. Den respekterende mentormodel kan virke. Eksempel fra Region Syddanmark, hvor en leder af et projekt fx spiller fodbold med sine patienter. Én ad gangen får lederen dem med på boldbanen. Projektet er udvidet med rygestop `kurser` i samarbejde med sygeplejersker. Nu er man i den kommune, hvor projektet finder sted begyndt at interessere sig for hvad lederen laver, det er egentlig en kommunal opgave, noget af det lederen udfører. Den ledende overlæge der er chef for projektet lukker øjnene for denne forvaltningsglidning. Succesen begynder at vise sig. Flere og flere deltager, de taber sig, deres kolesteroltal m.m. bedres, de begrænser deres cigaretforbrug, deres psykiske symptomer bleges af, de bliver mere fri – og glade.

Man kan opnå meget ved direkte mentoring; men det kan IKKE gøres fra et skrivebord, endsige fra et mødebord.

Andet eksempel sociallæge med hovedinteresse for en kommunes multiproblemfamilier. Ansættelse af en gruppe hjemkonsulenter (ikke hjemmekonsulenter, men hjemkonsulenter). Stoute damer, direkte talende, aldrig handlingsforskrækkede; voksne kvinder, tidligere husgerningslærere (senere hjemkundskabslærere kaldet), barneplejersker, socialrådgivere og andre med den rette tilgang til opgaverne. De holdt til i familiernes hjem i varierende omfang, afhængigt af situationen. Hver af dem var tilknyttet en håndfuld familier eller to. De tog vare om alt det praktiske i hjemmet. Ikke forstået således at forældrene (næsten altid moderen) fik gratis butler, men på en måde, så det samtidig var undervisning, praktisk undervisning. Når børnene skulle i skole, var det med moderen ved siden. Senere skulle moderen selv sørge for at ungerne kom afsted. De lærte mødrene at lave mad, købe ind, smøre madpakker osv osv. De fandt aktiviteter til børnene, kendte alle fodbold-, håndbold-, trænere i området, og fik ungerne ind; fulgte dem til træning, sammen med moderen indtil det blev rutine. Fulgte med moderen til socialkontoret, når forskelligt skulle ordnes. Gennem kendskab til håndværksmestrene i området, skaffede de praktikpladser, lærepladser. Vigtigst var dog, mødrene var altid med, og ambitionen var, at mødrene skulle lære at tage hånd om tingene.

Mentorprincippet er bærende, men kræver aktiv og fysisk tilstedeværelse. Kontorbaseret rådgivning er spild af tid og penge.

Vi må dog erkende, hvor galt det står til med folkeskolen i Kalundborg Kommune – og få gjort noget ved tingenes tilstand.